

Foto: Jeroen Toirkens

‘Zorg dat je tegenspraak organiseert’

Nieuwe opperrechter in advocatenland

Ooit was hij zelf advocaat, maar op 1 juli wordt Joost van Dijk voorzitter van het hoogste tuchtgerecht, het Hof van Discipline in Den Bosch. ‘Het tuchtrecht moet zichtbaar worden.’

Door Trudeke Sillevius Smitt

Hij loopt zich warm, leest het *Advocatenblad* en heeft afspraken staan met toezichtsadviseur Arthur Docters van Leeuwen en systeemtoezichthouder Rein Jan Hoekstra. ‘En ik kan mij voorstellen dat ik de komende tijd eens naar vergaderingen ga van de arrondissementen, pardon: Ordes, om een praatje te houden.’

De leefwereld van de advocatuur trekt hem, zegt Van Dijk. ‘Het is mooi om daarin weer te gaan verkeren. Het is dynamischer, meer confronterend dan de rechterlijke wereld.’ Toch stapte hij zelf in 1983 na twaalf jaar uit de advocatuur. ‘Ik zat toen een aantal jaren bij een provinciaal kantoor. De macht der herhaling sloeg toe. Ik realiseerde me dat ik me geleidelijk van adviseur naar beslisser had ontwikkeld. Als rechter kon ik gewoon zeggen: “Dit vind ik ervan, en daar heb jij mee te maken.” Ik was verbaasd hoe leuk ik het vond om zelf die knoop door te hakken.’

Na 25 jaar liet Van Dijk in 2008 het knopenhakken los en stapte hij over naar

de Raad voor de rechtspraak. Daar hield Van Dijk zich bezig met de gerechtshoven en de digitalisering van de rechtspraak. ‘Bij de hoven is de afgelopen jaren de samenwerking enorm verbeterd. Ieder had zijn eigen winkeltje, nu overlegt men over aannamebeleid en opleiding en men neemt achterstallig werk van elkaar over. Wat betreft de digitalisering valt er nog een hoop werk te doen, ik verwacht dat daar binnenkort grote stappen in worden gezet.’

‘Transparantie kent ook zijn grenzen’

‘In mijn huidige functie ben ik alleen bestuurder en ik begon weer te verlangen naar het zweet van de kleedkamer, het speelveld van rechter zijn. Maar het is een anachronisme te denken dat de tuchtrechtspraak alleen zichtbaar moet zijn in de uitspraken. Als voorzitter van het hof wil ik ook een bijdrage leveren aan het beleid. Hoe onderhoud je de relaties met de dekens? Hoe verzorg je de communicatie? Als ik het tuchtrecht nu lees, geanonimiseerd achter in het *Advocatenblad*, dan denk ik: dat is niet erg wervend. Terwijl het tuchtrecht zichtbaar moet zijn, men moet erin getraind worden. En dan doel ik niet zozeer op openbaarmaking van de naam van de betrokken advocaat, al kan dat uit oogpunt van effectiviteit soms aan te bevelen zijn. Be-

langrijker vind ik dat de beroepsgroep het heeft over het gedrag dat door de tuchtrechter is beoordeeld.’

Deuk

Wat Van Dijk betreft kunnen we dus een heel actieve, zichtbare voorzitter verwachten. ‘Het is belangrijk genoeg. De beroepsgroep heeft een essentiële rol in de rechtsstaat. In het huidige klimaat wordt dat niet als vanzelfsprekend gezien. Het moet allemaal goedkoper. En alles is sterk gericht op veiligheid. Waar vroeger het slachtoffer werd ondergewaardeerd, is men nu overal slachtoffer van. Daar ben ik relativerend over. Mensen moeten ook met een deuk kunnen omgaan. Ik zou het niet erg vinden als men wat minder zou klagen. Dingen gaan nu eenmaal niet foutloos.’

Ook binnen de advocatuur is er volgens Van Dijk na ‘zijn tijd’ het nodige veranderd. ‘De grote kantoren hebben zich een belangrijke positie verworven in de adviespraktijk en zijn gestabiliseerd. Aan de andere kant zie je het aantal eenpitters weer toenemen. Een verrassende ontwikkeling, daar zou ik meer van willen weten. Het is een risicovol bestaan, weet ik uit mijn tijd als kantonrechter. Na zeven jaar dacht ik: nog even, en je denkt echt dat je het allemaal weet. Het was een belangrijke overweging om naar de rechtbank in Amsterdam te gaan. Ik hoop dat dat ook aan jongere advocaten geleerd wordt: “Zorg dat je tegenspraak organiseert, wees kritisch, ga in overleg-groepjes.” Je ziet ook in andere beroepsgroepen, bijvoorbeeld bij psychiaters, dat er meer klachten zijn over vakgenoten die alleen opereren.’

Joost van Dijk (1948) studeerde Rechten aan de Vrije Universiteit in Amsterdam.

1971 – 1983	Advocaat
1983 – 1991	Kantonrechter Hoorn
1991 – 1993	Vicepresident Rechtbank Amsterdam
1993 – 2003	President Rechtbank Alkmaar
2003 – 2008	President Gerechtshof Leeuwarden
2008 – heden	Lid Raad voor de rechtspraak

Op 1 juli volgt hij Anja Schouten op als voorzitter van het Hof van Discipline in Den Bosch.

Harder

Ook rechters zitten steeds vaker alleen. Toch ligt het aantal disciplinaire maatregelen binnen de rechtspraak nog altijd opmerkelijk laag. Op vragen van *RTL Nieuws* meldde de rechtspraak eind vorig jaar dat er in tien jaar tijd aan een rechter acht disciplinaire maatregelen waren opgelegd. Ter vergelijking: in de advocatuur kwam in 2010 alleen al het aantal schorsingen, schrappingen en 60b-voorzieningen in totaal uit op 86. Hoe verklaart Van Dijk het verschil? 'De advocatuur is harder, als behartiger van een partijbelang beland je eerder in conflict-situaties waarin je gedrag op de proef wordt gesteld. Daarnaast is er traditioneel veel respect voor de rechtspraak. En, wat ik heel verkeerd vind, advoca-

ten denken: ik kom die rechter nog een keer tegen. Ook dekens bij een kleine rechtbank willen liever niet te veel klagen, heb ik gemerkt. De cultuur was dat we niet van conflicten hielden, we dekten het toe.' De vraag wat beter is, vindt hij moeilijk te beantwoorden, zegt Van Dijk. 'Transparantie kent ook zijn grenzen. Als president van de Rechtbank Alkmaar was ik ook voorzitter van de Kamer van Toezicht voor het notariaat. We waren toen gericht op het oplossen van de klacht: "Als de notaris nu dit of dat doet, trekt u de klacht dan in?" Nu vindt de tuchtrechter het mooi dat je het oplost maar je krijgt wel een waarschuwing.'

Anders dan bij notarissen, accountants en deurwaarders, valt bij de advocatuur

de tuchtrechtspraak bestuurlijk buiten de reguliere rechtspraak. Hoe kijkt men daar tegenaan? 'Het is nu helemaal geen issue, maar vóór mijn tijd is daar binnen de Raad voor de rechtspraak heftig over gediscussieerd. Er gingen stemmen op dat men dan ook maar weg moest uit onze gebouwen. En als je het praktisch bekijkt kun je inderdaad zeggen: "De raad is een beheersorganisatie, we zijn neutraal, dus waarom apart?" Toch kan ik me voorstellen dat de advocatuur de onafhankelijkheid ten opzichte van de rechterlijke macht wil handhaven en zichtbaar maken. Ik zal in de praktijk nog moeten merken of zich situaties voordoen waarin dat speelt. Maar die principiële benadering heeft mijn voorkeur. Zuiverheid is van belang.'

(advertentie)

specialist in gezondheidsschade

MEDISCH ADVIES nodig in juridische zaken?

Lechnerconsult is expert op het gebied van gezondheidsschade. Met een vlijmscherp en helder medisch advies staan de specialisten van Lechnerconsult u bij in de vertaalslag van letsel naar personenschade. Van de operatietafel naar de rechtbank.

Lechnerconsult maakt schade inzichtelijk. Bij letselschade, maar ook in arbeidsongeschiktheidsvraagstukken.

Bel voor een vrijblijvende kennismaking met
010 47 62 870 en vraag naar dhr. C. Hoogenkamp.

Lechnerconsult
Schiekade 458
3032 AX Rotterdam

T 010 47 62 870
F 010 47 72 075
E info@lechnerconsult.nl
W www.lechnerconsult.nl

